

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ 29^{ΗΣ} ΜΑΡΤΙΟΥ 1984

ΠΡΟΕΔΡΙΑ Γ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ-ΝΟΥΑΡΟΥ

ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ.— Περὶ τοῦ «Ἑλληνικοῦ Λογοτεχνικοῦ καὶ Ἱστορικοῦ Ἀρχείου»,
ὑπὸ τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ κ. Ἰωάννου Παπᾶ*.

Νομίζω ὅτι εἶναι σκόπιμο καὶ χρήσιμο νὰ πληροφορηθεῖ ἡ Ὀλομέλεια τῆς Ἀκαδημίας τις ἐπιδιώξεις, τὴν δραστηριότητα καὶ τὰ ἐπιτεύγματα τῆς Ἐταιρείας Ἑλληνικοῦ Λογοτεχνικοῦ καὶ Ἱστορικοῦ Ἀρχείου.

Ὅπως τὸ μαρτυρεῖ ἡ ὀνομασία της, ἡ βασικὴ ἐπιδιώξή της εἶναι ἡ διάσωση καὶ διαφύλαξη τῆς ἐθνικῆς κληρονομίας τῆς πατρίδος μας. Γι' αὐτὸ τὸν σκοπὸ συλλέγει, ταξινομεῖ, μελετᾷ καὶ ἐκδίδει ἀρχεϊακὸ ὕλικὸ ἱστορικοῦ καὶ λογοτεχνικοῦ ἐνδιαφέροντος.

Ἡ προσπάθεια ἄρχισε τὸ 1968 μὲ τὴν δημιουργίαν τοῦ ἀρχείου ποῦ ἀργότερα, τὸ 1980, ἰδρύθηκε σὰν ἑταιρεία Λογοτεχνικοῦ καὶ Ἱστορικοῦ Ἀρχείου. Εἶναι σωματεῖο ἰδιωτικοῦ δικαίου. Τὰ μέλη του εἶναι νέοι ἐπιστήμονες, λογοτέχνες καὶ φιλόλογοι, τοῦ διοικητικοῦ Συμβουλίου Πρόεδρος εἶναι ὁ Μάνος Χαριτάτος. Ἡ Ἐταιρεία διατηρεῖ σπουδαστήριον, ἓνα κέντρο ἐπιστημονικῆς ἐπεξεργασίας τοῦ συγκεντρωθέντος ὕλικου, ἀρχεϊακοῦ καὶ ἐντύπου.

Διατηρεῖ ἐπίσης Βιβλιοθήκην καὶ ἐκδίδει βιβλία μὲ σπάνια ἢ ἀνέκδοτα κείμενα. Συνεργάζεται μὲ ἄλλα ἰδρύματα μὲ παρόμοιες ἐπιδιώξεις, συμμετέχει καὶ ὀργανώνει ἐκθέσεις, προβάλλοντας ἔτσι τὸν νεοελληνικὸ πολιτισμὸ.

Θὰ ἀναφερθῶ διεξοδικότερα στὰ ἀρχεῖα ποῦ εἶναι στὴν κατοχὴ τῆς ἑταιρείας καὶ στὴν συνέχεια στὴν βιβλιοθήκην, τις ἐκδόσεις καὶ τέλος στὶς ἄλλες δραστηριότητες τῆς ἑταιρείας.

* JEAN PAPPAS, Archives Helléniques de Littérature et d' Histoire.

Σημαντικά ἀρχεῖα βρίσκονται σήμερα στὴν διάθεση τῶν ἐρευνητῶν. Εἶναι κυρίως ἀρχεῖα προσωπικοτήτων τῆς λογοτεχνίας, τῆς πολιτικῆς, στρατιωτικῆς καὶ οικονομικῆς ζωῆς τῆς Νεώτερης Ἑλλάδος. Μερικὰ εἶναι πλήρη, ἐνῶ ἄλλων ὑπάρχουν τμήματα.

Κατατάσσονται:

- 1) σὲ λογοτεχνικὰ (χειρόγραφα ἔργων, σημειώσεις, ἀλληλογραφία).
- 2) ἱστορικὰ (ἐπίσημη ἀλληλογραφία, ἡμερολόγια, προσωπικὴ ἀλληλογραφία).
- 3) Φωτογραφικὸ ἀρχεῖο (περίπου 40.000 φωτογραφίες καὶ κάρτ ποστὰλ καθὼς καὶ ἀρχεῖο προσωπογραφίας).
- 4) Χαρτογραφικὸ ἀρχεῖο (περίπου 1.000 χάρτες ἐπιτελικοί, στρατιωτικὰ σχεδιαγράμματα).
- 6) Τέλος ποικίλο ὑλικὸ (παράνομος τύπος, προγράμματα θεάτρων, καταστατικὰ ἐταιρειῶν, συλλόγων).

Ἔντοιο τὸ ὑλικὸ αὐτὸ ἔχει ταξινομηθεῖ.

Ἐνδεικτικὰ θ' ἀναφέρω γιὰ τὴν Λογοτεχνία τὰ ἐξῆς ἀρχεῖα:

- 1) τοῦ Περικλῆ Γιαννόπουλου, 2) Στρατῆ Δούκα, 3) Λιλῆς Ἰακωβίδη, 4) Ἄ. Καραντῶνη, 5) Θρ. Καστανάκη, 6) Δ. Κορομηλά, 7) Ν. Λαπαθιώτη, 8) Τ. Μαλάνου, 9) Κ. Χατζόπουλου 10) Κ. Παλαμᾶ, 11) Στρ. Τσίρκα, 12) Π. Χάρη.

Τὸ τελευταῖο ἀπόκτημα εἶναι τὸ πλήρες ἀρχεῖο τοῦ Ἀριστοτέλη Βαλαωρίτη, στὸ ὁποῖο θ' ἀναφερθῶ λεπτομερέστερα:

Κάτω ἀπὸ τὸν τίτλο Ἀρχεῖο Ἀριστοτέλη Βαλαωρίτη ὑπάρχουν στὴν οὐσία ἄλλα τέσσερα ἀρχεῖα, τὰ ὁποῖα θὰ μπορούσαν νὰ ἀποτελοῦν καὶ τελείως ξεχωριστὲς ἐνότητες.

— Εἶναι πρῶτα μεγάλος ἀριθμὸς ἐγγράφων χρονολογουμένων ἀπὸ τὸν 17ο αἰῶνα ποὺ ἀφοροῦν τὴν οἰκογένεια Βαλαωρίτη καὶ τὴν Λευκάδα, ἡ μελέτη τῶν ὁποίων θὰ προσφέρει πολλὰ γιὰ τὴν οἰκονομικὴ ζωὴ τοῦ νησιοῦ στὴν διάρκεια 2 καὶ 1/2 αἰῶνων.

— Ἡ δευτέρα μεγάλη ἐνότητα εἶναι τὸ ἀρχεῖο τοῦ πεθεροῦ τοῦ Βαλαωρίτη Αἰμιλίου Τυπάλδου, τὸ ὁποῖο περιέχει ἐκτὸς ἀπὸ τὰ προσωπικά του χαρτιά καὶ πλουσία ἀλληλογραφία μὲ πάνω ἀπὸ 100 προσωπικότητες τῆς πνευματικῆς ζωῆς στὶς ἀρχὲς τοῦ 19ου αἰῶνα, κυρίως Ἰταλοὺς, μεταξὺ τῶν ὁποίων δύο μεγάλους φακέλους μὲ γράμματα τοῦ Nicolo Tomaseo.

— Τρίτη ένότητα είναι άρχεϊο πάνω από 500 γραμμάτων φιλολογικῶ ἔνδιαφέροντος σταλμένων στό πρῶτο τέταρτο τοῦ 19ου αἰώνα, στόν Ἰταλῶ διανοούμενο Francesco Negri.

— Τὸ τέταρτο άρχεϊο πού περιέχεται στήν ἴδια ένότητα εἶναι τὸ Ἄρχεϊο τοῦ Ἰωάννη Βαλαωρίτη, υἱοῦ τοῦ ποιητῆ, Διοικητοῦ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς καὶ πολιτικοῦ. Εἶχε διατελέσει καὶ ὑπουργὸς τοῦ Ἐλευθερίου Βενιζέλου.

Τέλος, τὸ κύριο τμήμα τοῦ άρχεῖου εἶναι τὰ χαρτιά καὶ ἡ ἀλληλογραφία τοῦ ἰδίου τοῦ Ἄριστοτέλη Βαλαωρίτη. Αὐτὰ ἔχουν τόσο λογοτεχνικὸ ὅσο καὶ ἱστορικὸ ἔνδιαφέρον ἐφ' ὅσον ὁ Βαλαωρίτης εἶναι ἀπὸ τοὺς πρωτοστάτες τῆς κινήσεως γιὰ τὴν ἔνωσιν τῶν Ἐπτανήσων μὲ τὴν Ἑλλάδα καὶ ἐν συνεχείᾳ βουλευτῆς τοῦ Ἑλληνικοῦ Κοινοβουλίου.

Ἔτσι ἐκτὸς ἀπὸ τὸ καθαρὰ λογοτεχνικὸ του ἔργο ὑπάρχουν στό άρχεῖο πάνω ἀπὸ 1500 γράμματα τοῦ Βαλαωρίτη πρὸς τοὺς οἰκείους τους, ἐκ τῶν ὁποίων μόλις ἓνα 10 % ἔχει ἐκδοθεῖ, καὶ παρουσιάζουν ἰδιαιτέρο ἔνδιαφέρον γιὰ τὰ πολιτικὰ πράγματα καὶ τὸ Κοινοβούλιο τῆς ἐποχῆς του.

Ἄξιζει ἴσως νὰ ἀναφερθοῦν καὶ δύο ἄλλα εὐρήματα τοῦ άρχεῖου Βαλαωρίτη πού εἶναι: Φάκελος μὲ διάφορα ἔγγραφα τοῦ Ἰωάννη Καποδίστρια ὅταν αὐτὸς ἦταν γενικὸς γραμματεὺς τῆς Ἰονίου Πολιτείας (1803 - 1806) καὶ 2 χειρόγραφα τετράδια μὲ ποιήματα, κατὰ τὸ πλεῖστον ἀνέκδοτα, τοῦ Ἄνδρέα Λασκαράτου.

Ἱστορικὰ καὶ οἰκονομικὰ άρχεῖα. Ἄναφέρω:

- 1) τοῦ Διονυσίου Ρώμα τοῦ φιλικοῦ.
- 2) τοῦ Βούρου-Δεκόζη.
- 3) τοῦ Ἄλ. Διομήδη.
- 4) τοῦ Βάσου Μαυροβουινιώτη.
- 5) τοῦ Κ. Σάθα.
- 6) τῆς οἰκ. Στρέιτ.
- 7) τοῦ Ναυάρχου Σοφοκλῆ Δούσμανη.
- 8) τὸ άρχεῖο τοῦ Ἄναστ. Κανελλοπούλου ὡς πρὸς τὸ μὴ πολιτικὸ του τμήμα.
- 9) τοῦ Γενναίου Κολοκοτρώνη.
- 10) τοῦ Κώστα Κοτζίᾶ.
- 11) τὸ οἰκονομικὸ άρχεῖο τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας.
- 12) Τμήμα τοῦ Ἄρχεῖου τοῦ Ἐλευθερίου Βενιζέλου.

Ἄπὸ τὸν ἀριθμὸ καὶ τὴν ποικιλία τοῦ προαναφερθέντος άρχεῖου ὑλικοῦ συμπεραίνει κανεὶς ὅτι ἡ προσπάθεια τῆς Ἐταιρείας εἶναι νὰ δοθεῖ ἡ εὐκαιρία στοὺς μελετητὲς νὰ ἀνατρέξουν σὲ πηγὰς καὶ ἀθθεντικὰ κείμενα πού στηρίζουν τὴν ἐπιστη-

μονική έρευνα και μελέτη και έτσι να φωτισθεί πληρέστερα τὸ ἔργο και ἡ μορφή τῶν λογοτεχνῶν.

“Ὅσο γιὰ τὰ ἀρχεῖα μὲ ἱστορικό περιεχόμενο εἶναι χρησιμότερα. Ἀπ’ ὅ,τι ξέρω οἱ ἱστορικές μελέτες γιὰ τὴν σύγχρονη ἱστορία μας εἶναι λιγοστὲς και κάθε στοιχεῖο αὐθεντικό πού θὰ βοηθήσει σὲ ἀμερόληπτη ἀξιολόγηση πολύτιμο. Πρὸ πάντων σὲ μιὰ περίοδο ὅπου ἡ ἀμεροληψία σπανίζει.

Βιβλιοθήκη

Ἄλλο σημαντικό ἐπίτευγμα τῆς Ε.Λ.Ι.Α. εἶναι ἡ Βιβλιοθήκη πού περιλαμβάνει 45.000 τόμους. Στὴν σύνθεση τῆς βιβλιοθήκης ἔχει δοθεῖ ἰδιαίτερη ἔμφαση σὲ ὅσα βιβλία βοηθοῦν τὸν βασικό σκοπὸ τῆς Ἑταιρείας, πού ὅπως εἶπαμε εἶναι ἡ διαφύλαξη τῆς Νεοελληνικῆς πνευματικῆς και ἱστορικῆς κληρονομιάς.

Ἡ βιβλιοθήκη διαθέτει:

- 1) Ἑλληνικές ἐκδόσεις τοῦ 19ου αἰῶνος (Βιβλία και φυλλάδια τυπωμένα στὸν Ἑλλαδικὸ χῶρο ἢ στὸ ἐξωτερικό στὰ ἑλληνικά), περίπου 10.000 τόμους.
- 2) Ἑλληνικὴ Λογοτεχνία (κυρίως πρῶτες ἐκδόσεις, ἱστορία τῆς Νεοελληνικῆς λογοτεχνίας, γραμματολογία, τὸ γλωσσικό ζήτημα), 5.000 περίπου τόμοι.
- 3) Ἑλληνικά περιοδικὰ τοῦ 19ου και τοῦ 20οῦ. Πλήρεις σειρές, περισσότεροι ἀπὸ 2.000 τίτλοι σὲ 6.000 τόμους.
- 4) Ἑλληνικά Ἡμερολόγια τοῦ 19ου και 20οῦ αἰ. Περίπου 1.200. Ἡ συλλογή αὐτὴ εἶναι ἡ πληρέστερη πού ὑπάρχει σὲ ὁποιαδήποτε βιβλιοθήκη ἢ ἰδιωτικὴ συλλογή.
- 5) Ἑλληνικά βιβλία τυπωμένα στὴν Αἴγυπτο, 1800 τόμοι πού ἀντιπροσωπεύουν τὸ 60 % τῆς συνολικῆς ἐκδοτικῆς δραστηριότητος τῶν Ἑλλήνων τῆς Αἴγύπτου.
- 6) Ἑλληνικὴ Ἱστορία (Ἀρχαιότητα, Ἑλληνιστικοὶ χρόνοι, Βυζάντιο, 1821 ὡς σήμερα).
- 7) Ἑλληνικὴ Λαογραφία.
- 8) Ξένες και Ἑλληνικές ἐκδόσεις γιὰ τὴν Ἑλλάδα.
- 9) Διάφορες ἄλλες ἐνότητες (ἐκπαίδευση, φιλοσοφία, καλὲς τέχνες, λογοτεχνία ἑλληνικὴ σὲ ξένες μεταφράσεις).

Οἱ Ἐκδόσεις τῆς Ἑταιρείας Λογοτεχνικοῦ και Ἱστορικοῦ Ἀρχείου εἶναι μιὰ ἄλλη σημαντικὴ προσφορά. Ἐχουν ἤδη κυκλοφορηθεῖ 55 ἐργασίες, μελέτες και δοκίμια σχετικά μὲ τὴν νεοελληνικὴ λογοτεχνία, ἱστορία και φιλολογία.

Περιορίζομαι ν’ ἀναφέρω τὶς ἀκόλουθες πού κατατάσσονται ὡς ἐξῆς:

Α. Μελέτη-Έρευνα: 14 έργασίες.

- 1) Ένα άφιέρωμα στὸν Παπαδιαμάντη. Φῶτα Ὀλόφωτα — μετὴν συνεργασία πολλῶν λογοτεχνῶν.
- 2) Ἡ Ζωὴ καὶ τὸ Ἔργο τῆς Ἀλεξ. Παπαδοπούλου, τοῦ Γιάννη Παπακώστα.
- 3) Πέτρου Χάρη. Σαράντα χρόνια κριτικῆς ἑλληνικοῦ πεζοῦ λόγου. Τόμος Α', 1928 - 1949.
- 4) Ἄγγ. Σικελιανός, Τριαντατρία καὶ τρία ἀνέκδοτα κείμενα, 1902 - 1950, ἐπιμέλεια Γ. Π. Σαββίδη.

Β. Βιβλιογραφία: 10 έργασίες

- 1) Κυρ. Ντελόπουλος: Σύστημα Βιβλιογραφίας.
Θεωρητικὸ καὶ πρακτικὸ βιβλίον συντάξεως βιβλιογραφιῶν μετὲ ὑποδείγματα καὶ ἀναλύσεις.
- 2) Δημ. Δασκαλόπουλος: Ἔργογραφία Σεφέρη (1931 - 1979).
Βιβλιογραφικὴ δοκιμὴ.
- 3) Δημ. Δασκαλόπουλος: Γ. Κ. Κατσίμπαλης, Βιβλιογραφία καὶ 12 κριτικὰ κείμενα.
- 4) Μ. Χαριτάτος: Βιβλιογραφία Πέτρου Χάρη (1924 - 1982).
Ἔργογραφία καὶ κριτικὰ κείμενα.
- 5) Μάρθα Καρπόζηλου: Ἀφιέρωματα περιοδικῶν — Συμβολὴ στὴν καταγραφή τους (1808 - 1980).

Γ. Λογοτεχνία: 9 ἐκδόσεις

- 1) Πανομοιότυπα τῶν 5 πρώτων φυλλαδίων τοῦ Κ. Π. Καβάφη.
- 2) Μαρίνου Γερουλάνου — Ἀναμνήσεις 1867 - 1957.
Ἐπιμέλεια: Κατῆρη-Ντελόπουλου.

Δ. Νέα Ἑλληνικὴ Κριτικὴ

2 βιβλία γιὰ τὸν Δ. Σολωμὸ — τοῦ Στέφανου Ροζάκη — Σπουδὲς στὸν Δ. Σολωμὸ καὶ τοῦ Α. Θ. Κίτσου Μυλωνᾶ — Σολωμὸς — Προλεγόμενα Κριτικὰ Στάη - Πολυλᾶ - Ζαμπελίου.

Μιὰ ἐπίσης ἐνδιαφέρουσα πρωτοβουλία στὸν ἐκδοτικὸ τομέα εἶναι ἡ φωτογραφικὴ ἀναπαραγωγὴ ἑλληνικῶν περιοδικῶν παλαιῶν ἢ ποὺ δὲν ἐκδίδονται πιά ἢ ποὺ εἶχαν βίον βραχὺ — δυσεύρετα σήμερα, γίνονται ἔτσι προσιτὰ στοὺς ἐρευνητές. Γιὰ παράδειγμα ἀναφέρω: «Ἡ ἔφημερίς Ἑλληνικὴ — Ἡ Μέλισσα, 1819 Παρίσι, τὴν «Τέχνη» τοῦ Χατζόπουλου 1898 - 1899 10 τεύχη, τὴν «Ἡγήσῶ» 1907 - 1908,

τόν «Διόνυσος» 1901 - 1902, και πιό κοντά μας τὸ «Τετράδιο» 1945 - 1947 και τὸ «Τρίτο Μάτι» 1935 - 1937.

Ἐπίσης ἔχει γίνει φωτογραφική ἀναπαραγωγή ἀφιερωμάτων σὲ περιοδικά:

- 1) Ἀφιέρωμα Παπαδιαμάντη, «Νέα Ζωή» 1908, Ἀλεξάνδρεια.
- 2) Ἀφιέρωμα Παπαδιαμάντη, «Χαραυγή» 1911, Μυτιλήνη.
- 3) Ἀφιέρωμα Καβάφη, «Κύκλος» 1932.
- 4) Ἀφιέρωμα Καβάφη, «Νέα Τέχνη» 1924.

Ὅσα εἶπα γιὰ τὶς ἐκδόσεις τῆς Ἑταιρείας δείχνουν ὅτι διαπνέεται ἀπὸ δημιουργική φαντασία και δυναμισμὸ και ὅτι θετική εἶναι ἡ προσφορά της στὴν ἔρευνα.

Τέλος θὰ πῶ μερικὰ γιὰ τὶς δραστηριότητες τῆς Ἑταιρείας πού ἀποσκοποῦν στὴν προβολὴ τοῦ Νεοελληνικοῦ πολιτισμοῦ. Μὲ τὸ ὑλικὸ πού διαθέτει, ὀργανώνει ἢ παίρνει μέρος σὲ ἐκθέσεις στὴν Ἑλλάδα και τὸ ἐξωτερικό.

Οἱ σημαντικότερες ἐκθέσεις πού ἔχουν πραγματοποιηθεῖ ὡς τώρα εἶναι:

- 1) Δημοτικισμὸς — Ἡ πορεία ἐνὸς ἀγώνα, 1980, σὲ συνεργασία μὲ τὴν Ἑτ. Σπουδῶν Σχολῆς Μωραΐτη
- 2) Ἑλληνικὲς Λογοτεχνικὲς ἐκδόσεις 1840 - 1940, μὲ τὴν Ἑταιρεία Βιβλιοφίλων, στὴν Ἑθνικὴ Πινακοθήκη, 1981
- 3) Οἱ Ἕλληνες στὴν Αἴγυπτο — 4000 χρόνια παρουσία, Σύνδεσμος Ἑλλήνων Αἰγυπτιωτῶν, 1982
- 4) Ἐκθεση Καβάφη στὸ Beaubourg, Παρίσι 1983, μὲ τὸ Centre Culturel Hellénique.
- 5) Ἐκθεση μεταφράσεων νεοελλήνων λογοτεχνῶν. Ὑπ. Ἐξωτερικῶν, Παρίσι 1981.
- 6) Ἑλληνικὸ Πολεμικὸ Ναυτικὸ, στὸ Πολεμικὸ Μουσεῖο, 1980.
- 7) Καβάφης — Ἀλεξάνδρεια, Σύνδεσμος Ἑλλ. Αἰγυπτιωτῶν, στὸ Γαλλικὸ Ἰνστιτούτο, 1983 (ἡ ἐκθεση μεταφέρεται στὴν Ρώμη).

Ἡ διαπίστωση πού προκύπτει ἀπὸ ὅσα προηγουμένως εἶπα εἶναι ὅτι γίνεται μιὰ σοβαρὴ ἐργασία και εἶναι ἐνθαρρυντικὸ πού νέοι ἄνθρωποι δουλεύουν μὲ ἐνθουσιασμὸ, ἀνιδιοτέλεια και ἐπιστημονικὴ συνείδηση.

Σήμερα ἡ προχειρολογία εἶναι στὸ προσκήνιο, οἱ δυσαναλογίες στὴν ἱεράρχηση τῶν ἀξιῶν παίρνουν διαστάσεις τερατώδεις, ἔτσι πού μετριότητες παρουσιάζονται σὰν γίγαντες και ἔργα μὲ ὑψηλὴ ποιότητα ἀγνοοῦνται ἢ λησμονοῦνται.

Ἄν ἀναλογιστοῦμε τὸ παρελθόν μας και τὴν σημερινὴ μας ζωτικότητα, νομίζω ὅτι τὸ πνευματικὸ κεφάλαιο πού ἀντιπροσωπεύουμε δὲν μελετήθηκε μεθοδικά, δὲν

ἀξιολογήθηκε καὶ δὲν προβλήθηκε στὴν Ἑλλάδα καὶ τὸ ἐξωτερικὸ ὅσο πρέπει καὶ ἀξίζει ἢ μὲ τὸν καλλίτερο τρόπο.

Δὲν παραβλέπω ὅτι γίνονται προσπάθειες, συνήθως μὲ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία, καὶ ὅτι ἀρκετὰ ἄξια λόγου ἔγιναν, ὅμως ἡ καθυστέρηση εἶναι ἀκόμα μεγάλη. Οἱ ἀσχολούμενοι μὲ τὰ θέματα αὐτά, ὅσοι ἔχουν ἐπιστημονικὴ κατάρτιση καὶ γενικότερη μόρφωση εἶναι λίγοι. Τὰ μέσα ποὺ τοὺς παρέχονται περιορισμένα, ἡ βοήθεια ποὺ βρίσκουν μικρὴ. Ὅ,τι λοιπὸν μπορεῖ νὰ συντελέσει ὥστε νὰ καλυφθοῦν τὰ κενὰ καὶ νὰ βελτιωθεῖ ἡ πνευματικὴ ζωὴ, ἰδιαιτέρα στὰ γράμματα καὶ τὶς τέχνες πρέπει νὰ ἐξαιρέται, νὰ ἐνθαρρύνεται, νὰ ἐπαινεῖται. Ἡ ἀκτινοβολία, τὸ κύρος καὶ ἡ παρουσία τῆς Ἑλλάδος στὸν διεθνή στίβο μπορεῖ νὰ ἐπιτευχθεῖ κυρίως μὲ τὰ ἔργα τῆς τέχνης καὶ τοῦ πνεύματος. Ὁ πραγματικὸς μας πλοῦτος, ἡ δύναμὴ μας ἐκεῖ ὑπάρχουν.

Θίγω τὰ γενικὰ αὐτὰ θέματα μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς ἀνακοίνωσης αὐτῆς, ἴσα ἴσα γιὰ νὰ τόνισω τὴν σοβαρότητα καὶ τὴν ποιότητα τῆς ἐργασίας ποὺ ἐπιτελεῖ ἡ Ἑταιρεία Ἑλληνικοῦ Λογοτεχνικοῦ καὶ Ἱστορικοῦ Ἀρχείου.

Εὐχομαί οἱ μελλοντικὲς προοπτικὲς τῆς νὰ εὐοδωθοῦν.

RÉSUMÉ

Comme le titre des Archives l'indique, le but poursuivi est la recherche, l'acquisition, la conservation, la classification et l'étude du patrimoine culturel de la Grèce moderne aussi bien que la mise à jour et l'étude de documents d'histoire.

C'est à l'initiative et sous la direction de Mr Manos Haritatos que les Archives Helléniques de Littérature et d'Histoire ont été fondées à partir de 1968 et c'est avec succès que leurs activités se poursuivent.

Elles se résument très brièvement comme suit: Classification d'archives et de documents qui sont mis à la disposition des chercheurs.

1) Littérature-Autographes, correspondance, textes inédits d'écrivains et de poètes du 19me et 20me siècle.

2) Histoire-correspondance officielle, journaux et notes personnelles il s'agit de documents provenant de personnalités politiques et militaires, se référant aux événements de la Grèce du 19me et 20me siècle.

3) Archives photographiques — Une collection de 40.000 photos et cartes postales.

4) Documents divers, presse clandestine, programmes de théâtre et.c.

L a B i b l i o t h è q u e

La bibliothèque des Archives Helléniques de Littérature et d' Histoire comprend 45.000 volumes:

1. Editions grecques du 19me siècle imprimées en Grèce ou à l' Etranger — (10.000 volumes).
2. Littérature grecque. — Premières éditions, Histoire de la Littérature grecque moderne (10.000 volumes).
3. Périodiques et revues du 19me et 20me siècle — Séries complètes.
4. Calendriers grecs du 19me et 20me siècle.
5. Livres grecs imprimés en Égypte.
6. Histoire — Antiquité, époque Hellénistique, Byzance, 1821 à nos jours.
7. Folklore Hellénique.
8. Editions de traductions en langues étrangères d'oeuvres littéraires de grec moderne.

Les A.H.L.H. éditent un grand nombre d'études et de critiques littéraires ainsi qu'une série de travaux très importante concernant la bibliographie.

Une autre initiative très utile est la réédition de périodiques et de textes qui sont devenus très rares ou qui ont disparu et qui ainsi sont accessibles aux chercheurs.

Les A.H.L.H. organisent ou prennent part à des expositions qui ont comme but de présenter en Grèce et à l' Etranger le patrimoine culturel de la Grèce moderne.

je cite:

1. Exposition Cavafy à Beaubourg, Paris - 1983.
 - » » à l' Institut Français d' Athènes.
 - » » à Rome, 1983.
2. Exposition d'Editions Littéraires grecques, 1840 - 1940 en 1981.
3. Exposition de traductions d'oeuvres littéraires grecques modernes, 1981, — et.c.

Cette rapide énumération des activités des Archives Helléniques de Littérature et d' Histoire prouvent l'importance de l'entreprise et la vitalité qui l' anime.